

جدول ۱. درصد جمعیت شیعه و مهاجر در کشورهای حاشیه‌ی خلیج فارس

	Population total (mln) 2011 ¹	Shia as % of total population 2009 ²	Migrants as % of total population 2010 ³
Bahrain	1 324	65-75	25
Iran	74 799	90-95	2.9
Iraq	32 962	65-70	0.3
Kuwait	2 818	20-25	76.7
Oman	2 846	5-10	29.7
Qatar	1 870	~10	74.2
Saudi Arabia	28 083	10-15	26.5
UAE	7 891	~10	43.8

(Bojarczyk, 2013, p. 74)

از طرفی دیگر باید گفت که کشورهای حاشیه‌ی خلیج فارس، به صادرات مواد خام به خصوص نفت و گاز وابستگی زیادی دارند و این مسئله موجب تقویت دولت رانتیر در این کشورها شده است؛ دولت‌هایی که بی‌نیاز از نقش مردم در حکمرانی، با درآمد حاصل از نفت استقلال بیشتری از جامعه دارند. دولت رانتیر در این کشورها باعث شده تا نیروهای اجتماعی و تشکل‌های مدنی به تدریج سرکوب و از صحنه‌ی سیاست حذف شوند. امنیتی که در این کشورها برقرار شده محصول توافق مردم با حکومت نیست، بلکه امنیتی است که محصول سرکوب حکومت، تزریق منابع رانتی به برخی از گروه‌های حامی خود و در واقع آرامش قبل از طوفان است. باید گفت تا زمانی که جامعه‌ی مدنی در این کشورها با حمایت قوانین حکومتی تقویت نشود و مشارکت مردمی و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی گسترده شکل نگیرد، نمی‌توان به صلح در داخل این کشورها امید بست. تا زمانی هم که صلح در داخل این کشورها نهادینه نشود، امکان صلح در روابط بین این کشورها و همگرایی بین آن‌ها مقدور نخواهد بود.

۲-۳. اختلاف بر سر بحران‌های منطقه‌ای و تعریف متفاوت از تروریسم

یکی دیگر از چالش‌های اساسی بر سر راه همگرایی میان دولت‌های منطقه‌ی خلیج فارس، اختلاف بر سر بحران‌های منطقه‌ای و برداشت متفاوت آن‌ها از تروریسم است. این برداشت‌های متفاوت، بیشتر متأثر از دغدغه‌های فرقه‌ای، مذهبی و ملی و همین‌طور شخصیت تصمیم‌گیران این کشورها است، تا